

Σ.Σ. ΔΕΣΠΟΤΗΣ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

A. Βιογραφικά στοιχεία

Γεννήθηκα στην Αθήνα το 1968. Τελείωσα το Γυμνάσιο της Βαρβακείου Προτύπου Σχολής και το Εκκλησιαστικό Λύκειο Αθηνών. Εισήλθα δεύτερος στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών το έτος 1986, από όπου έλαβα το πτυχίο τον Ιούλιο του 1990. Παράλληλα σπούδασα Βυζαντινή και Ευρωπαϊκή Μουσική στο Ωδείο Σκαλκώτα, από όπου έλαβα το αντίστοιχο Δίπλωμα τον Ιούλιο του 1989 με βαθμό άριστα, διατελώντας μέλος και σολίστ της Ελληνικής Βυζαντινής Χορωδίας υπό την διεύθυνση του κ. Α. Αγγελοπούλου. Είμαι έγγαμος πατέρας τεσσάρων παιδιών.

Το ακαδημαϊκό έτος 1990-1991 φοίτησα στο Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών τού Τομέα Βιβλικών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας τού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τον Ιούνιο του 1991 συμμετείχα στο 12^ο ετήσιο θεολογικό Σεμινάριο του ορθοδόξου Κέντρου του Οικουμενικού Πατριαρχείου στο CHAMBESY, GENEVE. Ακολούθως το Σεπτέμβριο του 1991 συνέχισα τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στη Γερμανία. Φοίτησα στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Gutenberg του Mainz, παρακολουθώντας Παραδόσεις και Σεμινάρια σχετικά με την Ερμηνεία και τη Θεολογία της Καινής Διαθήκης.

Το Μάρτιο του 1996 διορίστηκα Καθηγητής του μαθήματος των Ορθοδόξων Θρησκευτικών στα Γερμανικά Σχολεία του Κρατιδίου της Έσσης. Τον Απρίλιο του 1997 κατέθεσα στο τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών την μεταπτυχιακή μου Εργασία με θέμα «Η Έννοια του όρου ‘Αρνίον’ στην Αποκάλυψη του Ιωάννη (Ιστορική και Ερμηνευτική Προσέγγισις)» και έλαβα το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με Ειδίκευση Βιβλικών Σπουδών με βαθμό Άριστα. Δύο χρόνια αργότερα, τον Ιούνιο του 1999 υπέβαλα τη διδακτορική μου διατριβή στο ίδιο τμήμα με θέμα «Η Επουράνιος Λατρεία στα Αποκ. 4-5» και αναγορεύτηκα Διδάκτωρ Θεολογίας.

Τον Ιανουάριο του 1999 διορίστηκα από το Μητροπολίτη Γερμανίας κ. Αυγουστίνο Εκπρόσωπος της Ιεράς Μητροπόλεως (Σύμβουλος Εκπαιδύσεως) σε ό,τι αφορά το μάθημα των Ορθοδόξων Θρησκευτικών στο Υπουργείο Πολιτισμού του Κρατιδίου της Έσσης, με την εξουσιοδότηση να συντάξω τα αναλυτικά Προγράμματα της διδασκαλίας τού ιδίου μαθήματος στις δύο βαθμίδες του γερμανικού Γυμνασίου, ενώ έγινα παράλληλα μέλος τού Μητροπολιτικού Συμβουλίου Παιδείας. Τα Αναλυτικά Προγράμματα του μαθήματος αυτού για τη δεύτερη βαθμίδα τού Γυμνασίου (Sekundarstufe II), εγκρίθηκαν από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τον Ιανουάριο του 2000. Παράλληλα συνέταξα σχολικά εγχειρίδια στην Γερμανική Γλώσσα («Biblische Geschichten, erzählt nach der Interpretation der Kirchenväter», «Orthodoxie als Lebensweg») για τις πρώτες και μεσαίες βαθμίδες της γερμανικής σχολικής εκπαίδευσης και χρησιμοποιούνται στην Κατήχηση γερμανών Νέων στην Ορθοδοξία.

Παράλληλα όλα αυτά τα χρόνια της παραμονής μου στην Γερμανία οργάνωσα και διηύθυνα τη Χορωδία και Ορχήστρα Ελληνικής Μουσικής της Ενορίας Αγ. Γεωργίου Wiesbaden, δίνοντας συναυλίες στο κρατίδιο της Έσσης. Διετέλεσα, επίσης, μέλος του Συμβουλίου των Εκκλησιών (ACK) της ίδιας Πόλης, δίνοντας διαλέξεις σχετικά με την Ορθοδοξία στην περιοχή του κρατιδίου

τής Έσσης. Το έτος 2000 επιμελήθηκα τις ιστοσελίδες της ίδιας Ενορίας στο Διαδίκτυο, παρουσιάζοντας στη γερμανική γλώσσα την ορθόδοξη μαρτυρία και ζωή της τοπικής Εκκλησίας (<http://www.heiliger-georgios-wiesbaden.de>). Η προσπάθεια αυτή εκτιμήθηκε από την αντίστοιχη ιστοσελίδα της Συνόδου των Ορθοδόξων Εκκλησιών της Γερμανίας ως η συνοπτικότερη και περιεκτικότερη μαρτυρία της Ορθοδοξίας στο γερμανόφωνο χώρο.

Το Μάιο 2001 εξελέγη Λέκτορας του Τμήματος της Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με γνωστικό αντικείμενο «Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης». Από τότε διδάσκω το υποχρεωτικό μάθημα της «Εισαγωγής και Ερμηνείας της Κ.Δ.» και από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 το υποχρεωτικό κατ' επιλογή μάθημα της «Ερμηνείας και Θεολογίας της Κ.Δ.» και το υποχρεωτικό της «Ερμηνείας και Ερμηνευτικής». Διδάσκω, επίσης, το προαιρετικό «Ερμηνεία Ευαγγελικών και Αποστολικών Περικοπών», ενώ στο μεταπτυχιακό κύκλο Σπουδών διδάσκω τα μαθήματα «Ερμηνεία της Κ.Δ.» και «Χριστολογία της Κ.Δ.».

Στις 4 Φεβρουαρίου 2003 διορίστηκα από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο Αναπληρωματικό Μέλος της Ειδικής Επιτροπής Λειτουργικής Αναγεννήσεως, από την οποία και ορίστηκα υπεύθυνος της κριτικής έκδοσης του Εκκλησιαστικού Κειμένου της Κ.Δ. Κατόπιν πρόσκλησης του Γραφείου Νεότητας της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών χρημάτισα εισηγητής σε Σεμινάρια Επιμόρφωσης των Κατηχητών της Αρχιεπισκοπής Αθηνών (Ηλιούπολη: 16-17 Νοεμβρίου 2002 – Βουλιαγμένη: Μάιος 2003) με θέματα παρεμφερή με το γνωστικό μου αντικείμενο («Ο Ιησούς Χριστός ως Πρότυπο Κατηχητή και Διδασκάλου», «Θεός αν είσαι γιατί δε μας λυπάσαι: Πόλεμος και Ειρήνη κατά την Αγία Γραφή»). Στο Α' έτος του Φροντιστηρίου Κατηχητών Αποστολικής Διακονίας εισηγούμαι τα έξι τελευταία χρόνια θέματα, τα οποία αφορούν στην Κ.Δ. Στις 24 Μαρτίου 2004 ορίστηκα Εκπρόσωπος της Ι. Μητροπόλεως Γλυφάδας σε θεολογικά συνέδρια και στους θεολογικούς διαλόγους.

Παράλληλα είχα την εξής ερευνητική δραστηριότητα: Συμμετοχή στο διεθνές Συμπόσιο που πραγματοποιήθηκε 11-14 Νοεμβρίου 2001 στο Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος υπό τον τίτλο «The Septuagint in Biblical Studies and the Church». Συμμετοχή στην ΙΑ' Σύναξη Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων, *Η Πνευματική Παρακαταθήκη του Απ. Παύλου, Οι Ποιμαντικές Επιστολές* Λευκάδα 25-28 Σεπτεμβρίου 2003 και Εισήγηση με θέμα: «Η Χριστολογία των Ποιμαντικών Επιστολών». Συμμετοχή στο Ε' Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο Στελεχών Ιερών Μητροπόλεων «*Ιερουργείν το Ευαγγέλιον*», *Η Αγία Γραφή στην Ορθόδοξη Λατρεία*, 2-5 Νοεμβρίου 2003 Ιερόν Προσκύνημα Αγίου Ιωάννου του Ρώσου (Ν. Προκόπιον Ευβοίας) και Εισήγηση με θέμα: «Οι Μεταφράσεις της Αγίας Γραφής και η χρήση τους στη Λατρεία». Επιμελήθηκα, επίσης, την έκδοση του βιβλίου του κυρού καθηγ. Ι. Παναγοπούλου, *Η Ερμηνεία της Αγίας Γραφής στην Εκκλησία των Πατέρων*, Τόμος Β' (4^{ος} -5^{ος} αι.), Αθήνα: Άθως 2004.

Τον Μάιο 2004 εκλέχτηκα από την Κοσμητεία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΣΕΠ), και επιπλέον ορίστηκα Συντονιστής της Θεματικής Ενότητας «Η Ορθοδοξία στον 20^ο Αιώνα» (ΟΡΘ 51) του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία», θέση την οποία διατηρώ μέχρι σήμερα. Το επόμενο έτος ορίστηκα επιπλέον Συντονιστής της Ενότητας «Ορθοδοξία και Πολιτισμός» (ΟΡΘ 61). Παράλληλα ορίστηκα μέλος της τριμελούς Επιτροπής Αξιολόγησης υποψηφίων μελών ΣΕΠ, επιβλέπων Καθηγητής σε αρκετές μεταπτυχιακές εργασίες και κριτικός αναγνώστης - επιμελητής της έκδοσης του καινούργιου διδακτικού Εγχειριδίου του ΕΑΠ *Η Ορθοδοξία στον 21^ο αι. με τίτλο: Προοπτικές Συνάντησης Ανατολής και Δύσης*.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (2005-Σήμερα)

Τον Ιούνιο 2005 εκλέχτηκα ομοφώνως Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 2005 είμαι συνεκδότης του επιστημονικού περιοδικού ΔΕΛΤΙΟ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (*Bulletin of Biblical Studies*). Ειδικότερα επιμελήθηκα το τεύχος 25 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2007), το οποίο ήταν αφιερωμένο στο θέμα: «Ιησούς Χριστός και Σύγχρονοι Ερμηνευτικές Μέθοδοι» και τεύχος 27 (2009) «Αφιέρωμα: Απόστολος Παύλος» (σε συνεργασία με τον Χρ. Καρακόλη).

Τον Δεκέμβριο 2009 εκλέχτηκα ομοφώνως **Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών**. Το διάστημα 17-19 Σεπτεμβρίου 2010 συμμετείχα στη 12^η συνάντηση της Ελληνικής Εταιρείας Βιβλικών Σπουδών στις Σέρρες με θέμα: "Ο Θεολόγος και Ευαγγελιστής Ιωάννης. Θέματα εισαγωγικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά του Ευαγγελίου του". Η εισήγησή μου είχε ως θέμα: *Το γαμήλιο μοτίβο στην ενότητα των κεφαλαίων Ιω 2-4*. Στο Διεθνές-Διαχριστιανικό συνέδριο της Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου διοργάνωσε 20-22 Μαΐου 2011 με τον τίτλο: "Παύλος - Φίλιπποι. Δύο χιλιετίες. Το Ευρωπαϊκό όραμα του Αποστόλου των Εθνών" εισηγήθηκα το θέμα: *Η αφήγηση των Πράξεων αναφορικά με την πρώτη επίσκεψη του Απ. Παύλου στους Φιλίππους (Πρ. 16, 11-40)*.

Συμμετείχα στο Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο της Εκκλησίας της Κρήτης με θέμα: Παύλος, ο Απόστολος των Εθνών 13-15.11. 2008. Η Εισήγησή μου *Το ταξίδι του Παύλου στη Ρώμη μέσω της Κρήτης και το Νανάγιο στη Μελίτη* δημοσιεύθηκε στο *Απόστολος Τίτος* Επίσημο Δελτίο της Εκκλησίας της Κρήτης Γ' τεύχος 10 Αύγουστος 2008 199-225. Τον Ιανουάριο του 2008 η Μονή του αγ. Ιωάννου του Θεολόγου με όρισε Επιστημονικό Συνεργάτη της και κατόπιν προσκλήσεώς της το διάστημα 19.05-22.05.2008 όπως και τον Ιούλιο του 2012 μετέβη στην Πάτμο προκειμένου να κάνω διαλέξεις στο Κέντρο Ορθοδόξου Πολιτισμού της Νήσου σχετικά με την Ιστορία και τη Μέθοδο Ερμηνείας του Βιβλίου της Αποκαλύψεως.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ: Το 2005 ορίστηκα υπεύθυνος από το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα **ΕΡΑΣΜΟΣ**. Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος ανανεώθηκε η συνεργασία με τα πανεπιστήμια **(α) Βόννης** και **(β) Μονάχου**. Επιπλέον τον Μάρτιο 2007 συνάφθηκε συμφωνία του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας με το κορυφαίο στον χώρο της Κ.Δ. Πανεπιστήμιο της **(γ) Τυβίγγης** και σχετικά πρόσφατα με τα Πανεπιστήμια **(δ) Λειψίας** και το αγγλόφωνο **(ε) NLA University College (Bergen, Norway)**. Σε διαδικασία σύναψης συμφωνίας στο πλαίσιο του νέου προγράμματος Έρασμος βρισκόμαστε με τα Πανεπιστήμια **(στ) Γκίσεν**, **(ζ) Φρανκφούρτης**, **(η) Μάιντς** και **(θ) Radboud University of Nijmegen, Nijmegen, Netherlands (Prof dr dr Jan G van der Watt)**.

Ήδη αρκετοί προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματός μας έχουν αξιοποιήσει τη δυνατότητα να σπουδάσουν στα προαναφερθέντα Πανεπιστήμια. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Προγράμματος προωθήθηκε και η ανταλλαγή διδακτικού προσωπικού. Έτσι το Μάιο του 2008 φιλοξενήθηκε στην Ελλάδα ο επιμελητής των δέκα πρώτων τόμων του έγκριτου θεολογικού Λεξικού *Theologische Realenzyklopädie (TRE)* και εκδότης του περιοδικού *Zeitschrift für die Neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der älteren Kirche (ZNW)* M. Wolter, ο οποίος έκανε και Εισήγηση με θέμα *Η Αμαρτία στην Κ.Δ.*. Τον Μάιο 2012 φιλοξενήθηκε ο Assist. Professor Erik Waaler of N.L.A. University College, Bergen, Norway ο οποίος έκανε δύο Εισηγήσεις με τα εξής θέματα: A. *Jesus origin from Nazareth: A fulfillment of the prophets?* B. *What impact does Paul's reuse of Shema in 1 Corinthians 8:6 make on the identity-formation among the Corinthian Christians?*

Εγώ στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος είχα τις εξής δράσεις:

1. Προσκεκλημένος του M. Wolter έδωσα τον Απρίλιο του 2006 δύο διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο της Βόννης της Γερμανίας με θέματα Ορθοδόξου Ερμηνευτικής.
2. Τον Ιούνιο 2008 προσκεκλημένος του Πανεπιστημίου του Μονάχου διοργάνωσα Σεμινάριο (Blockseminar) με θέμα *Οι Σκηνές της Λατρείας στην Αποκάλυψη του Ιωάννη*, ενώ δόθηκε και μία διάλεξη με θέμα *Το Ταξίδι του Παύλου στη Μελίτη*.
3. Τον Ιούλιο του 2010 (05.08-07.08.2010) έκανα εισήγηση στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου με θέμα *Die Assoziationen der Hochzeit in Kana (Joh. 2, 1-12)* και Σεμινάριο με θέμα *Rhetorische Analyse der Areopagsrede*. Την τελευταία εβδομάδα του ίδιου μήνα (27-31 Ιουλίου) συμμετείχα στο 65^ο Παγκόσμιο Συνέδριο του SNTS στο Βερολίνο.
4. Στο Πανεπιστήμιο της Βόννης έκανα εισήγηση στις 06.07.2011 με θέμα *Am Anfang war die Hochzeit: Jesus erstes Zeichen im Johannesevangelium*. Συμμετείχα στο Συνέδριο 08-11.08.2011 του EABS (European Association of Biblical Studies) International Meeting στη Θεσσαλονίκη με εισήγηση: *The intimacy o Paul to the Thessalonians in 1Thess. 2: 7b-12.2: 7b-12*.
5. Το διάστημα 04.07-11.07.2012 στο Μόναχο έκανα τρεις Εισηγήσεις με τα εξής θέματα: α. „Kommt und seht!“ Ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε (Joh 1,35-39): *Die ersten Worte Jesu im Johannesevangelium und die Formierung seines Jünger-Kreises* β. *Die Einheit Joh 2-4 und das Motiv der hochzeitlichen Erfahrung des Paschafestes* γ. *Die Auslegung der Prophetie in der Offenbarung. Ein Paradigma aus der himmlischen Liturgie* (Kap. 4-5).

Ταυτόχρονα χρημάτισα (α) συνδιοργανωτής του **Πρώτου Παγκόσμιου Βιβλικού Συνεδρίου** στην Ελλάδα, το οποίο πραγματοποιήθηκε επιτυχώς **21-24 Σεπτεμβρίου 2007** στην Κόρινθο με θέμα «Απ. Παύλος και Κόρινθος». Συνεπιμελήθηκα την έκδοση των *Πρακτικών* από τις εκδόσεις Ψυχογιός (2009 <http://www.psichogios.gr/site/Books/show?cid=22943>) και ειδικότερα τις Εισηγήσεις των Ελλήνων Βιβλικών και Πατρολόγων. (β) Μετέφρασα στα Ελληνικά από τη Γερμανική τους τρεις τόμους του Ποντίφηκα Βενέδικτου ΙΣΤ΄ αναφορικά με τον *Ιησού από Ναζαρέτ*. Το συγκεκριμένο έργο συζητήθηκε ευρέως τόσο στον ευρωπαϊκό όσο και στον ελλαδικό χώρο. (γ) Τον **Ιούλιο του 2008** κατόπιν Εισηγήσεως των Καθηγητών Χρυσ. Καραγκούνη και M. Wolter και Κρίσεως του επιστημονικού μου έργου εκλέχτηκα μέλος της παγκόσμιας Ένωσης Καινοδιαθηκολόγων, της γνωστής ως **SNTS** (Studiorum Novi Testamenti Societas). (δ) Σε συνεργασία με τον συνάδελφο Χρ. Καρακόλη προετοιμάζουμε τον φάκελο τη διοργάνωση του Συνεδρίου της εταιρείας στην Αθήνα το 2017. (ε) Είμαι μέλος και της αντίστοιχης ευρωπαϊκής **EABS** (European Association of Biblical Studies) στο συνέδριο της οποίας στη Θεσσαλονίκη 08.08-11.08.2011 συμμετείχα με εισήγηση: *The Intimacy of Paul to the Thessalonians in 1Thess. 2: 7b-12*.

(στ) Τον **Μάιο του 2013** διοργάνωσα από κοινού με το Πανεπιστήμιο του Μονάχου Σεμινάριο στην Πάτμο με θέμα την *Αποκάλυψη* (www.orththeol.uni-muenchen.de/.../blockexpatmos-ank.pdf).

(ζ) Το **Σεπτέμβριο του ίδιου έτους** το σε συνεργασία με τον Prof. Dr. J. van der Watt διοργάνωσα στο ίδιο νησί για πρώτη φορά το διεθνές *Colloquium Ioanneum* του οποίου είμαι και μέλος. Στο συγκεκριμένο συνέδριο εκφώνησα την Εισαγωγική πανηγυρική ομιλία.

(η) Το **Νοέμβρη 2013** συμμετείχα κατόπιν πρόσκλησης στο **8. Moral Meeting (Doxologische Ethik)** στο Mainz της Γερμανίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Στον προπτυχιακό κύκλο διδάσκω τα εξής **Μαθήματα Κατεύθυνσης Καινής Διαθήκης:**

<u>A. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>	<u>ΩΡ.</u>	<u>ΕΞ.</u>	<u>Υ/Ε</u>
1. 31Υ007 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ Κ.Δ. & ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΟΧΗΣ ΤΗΣ Κ.Δ.	4	A	Υ
2. 31Υ010 ΕΡΜΗΝΕΙΑ & ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ Κ.Δ.	4	ΣΤ	Υ
<u>B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>	<u>ΩΡ.</u>	<u>ΕΞ.</u>	<u>Υ/Ε</u>
3. 31Ε112 ΕΡΜΗΝΕΙΑ & ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Κ.Δ.	4	Z	
<u>Γ. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>	<u>ΩΡ.</u>	<u>ΕΞ.</u>	<u>Π</u>
4. 31Π023 ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΣΤΗΝ Π.Δ.	4	B	ΕΕ
5. 31Π024 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓ. & ΑΠΟΣΤ. ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ	4	ΣΤ	ΕΕ
6. 31Π025 ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	4	Γ	ΕΕ

Στον Μεταπτυχιακό κύκλο διδάσκω τα εξής **υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης Καινής Διαθήκης**

1. *Ειδικά θέματα Εισαγωγής και Ερμηνείας της Κ.Δ. με υποχρεωτική εξαμηνιαία εργασία*
2. *Ειδικά θέματα Θεολογίας Κ.Δ. με υποχρεωτική εργασία*
3. *Ο Απόστολος των Εθνών Παύλος και η Ελλάδα*

Οι Σημειώσεις των Παραδόσεων μου στα διδασκόμενα από εμένα μαθήματα καθώς επίσης και πλήθος υποστηρικτικού υλικού καταχωρούνται στον οικείο χώρο στην ηλεκτρονική Τάξη της ιστοσελίδας του Πανεπιστημίου Αθηνών: eclass.uoa.gr. Ταυτόχρονα με τη βοήθεια συνεργατών στήθηκε η προσωπική δυναμική διαδικτυακή πύλη όπου ο ενδιαφερόμενος μπορεί να παρακολουθήσει μέσω *Παρουσιάσεων σε Power Point* τις Παραδόσεις μου στα μαθήματα Καινής Διαθήκης τα οποία διδάσκω. Η ηλ. διεύθυνση είναι: <http://sotdespo.blogspot.com/>.

Παράλληλα πραγματοποιώ *εκπαιδευτικές εκδρομές*. Με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές φιλοξενηθήκαμε στην Πάτμο τον Ιούνιο 2006 από τη Μονή του αγ. Ιωάννου του Θεολόγου. Το διάστημα 29 Απριλίου – 3 Μαΐου 2010 διοργάνωσα εκδρομή με ομάδα τριάντα φοιτητών ακολουθώντας τα βήματα του Αποστόλου Παύλου στη Μακεδονία. Το υλικό έχει δημοσιευθεί στο <http://www.slideboom.com/presentations/182705/In-the-Footsteps-of-St.Paul.To.2013>, όπως ήδη σημειώθηκε, επισκέφθηκα την Πάτμο με φοιτητές του Παν. Μονάχου αλλά και τους συμμετέχοντες του *Colloquium Ioanneum* Προγραμματίζεται ταξίδι στις μικρασιατικές Εκκλησίες της Αποκάλυψης αλλά και φιλοξενία του Πανεπ. Μονάχου στην Αθήνα το 2015..

Υπό την εποπτεία μου εκπονήθηκε Μεταπτυχιακή Εργασία (Μάστερ) του Αναστασίου Ακρίδα με θέμα «Το Δέντρο της Ζωής στο Βιβλίο των Φρουρών Αγγέλων (Α' Ενώχ 1-36). Εκπονούνται επίσης δύο άλλα Μάστερ και τρεις Διδ. Διατριβές. Έχω συμμετάσχει ως μέλος της Επταμελούς αλλά και ως συντάκτης της εισηγητικής Έκθεσης στις Κρίσεις όλων των συναδέλφων που διδάσκουν Καινή

Διαθήκη σε Ελληνικά Πανεπιστήμια και άλλους φορείς (Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών) από τη βαθμίδα του Λέκτορα μέχρι και αυτή του Αναπληρωτή.

Συνέταξα ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ για την Μονιμοποίηση στη θέση του Επίκουρου Καθηγητή του κ. Πολύκαρπου Καραμούζη, Επίκουρου καθηγητή επί θεθεία στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και την εξέλιξη των Λεκτόρων του Ιωάννη (π. Χρυσοστόμου) Νάσση και Τρ. Τσομπάνη του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ Έχω χρηματίσει αξιολογητής Αγγλόφωνο πρόγραμμα θερινών μαθημάτων από το Τμήμα Θεολογίας του ΑΠΘ / Summer School Program "Learning about Orthodox Theology – Past and Present" 2014

Αναφορικά με την **παιδαγωγική διάσταση του γνωστικού μου αντικειμένου** σε κάθε έτος εισηγούμαι θέματα (α) στη **Σχολή Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας** (<http://www.apostoliki-diakonia.gr/>), (β) τη **Σχολή Επιμόρφωσης Κατηχητών**, (γ) το **Σεμινάριο Ιεραποστολικής** του ιδίου φορέα, (δ) τα σεμινάρια του Γραφείου Νεότητας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών (<http://neotita.gr/>) (ε) τα εκπαιδευτικά Μητρώα και τμήματα του **Ιδρύματος Ποιμαντικής Επιμορφώσεως** της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ), (στ) τα Σεμινάρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του ΥΠΠΘ σε Συνεργασία με το Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος και στο Επιμορφωτικό Σεμινάριο Παιδαγωγικής και διδακτικής Κατάρτισης της ΠΕΘ. (ζ) Επιπλέον συμμετείχα ως διορθωτής στις εξετάσεις του ΑΣΕΠ για το διορισμό των θεολόγων στη Μέση Εκπαίδευση το Φεβρουάριο 2003, το Μάιο 2005 και το Μάρτιο 2007.

Όσον αφορά στη **λατρευτική διάσταση του γνωστικού μου αντικειμένου** το 2010 διορίστηκα από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο για δεύτερη συνεχή τετραετία **Αναπληρωματικό Μέλος της Ειδικής Επιτροπής Λειτουργικής Αναγεννήσεως**. Όπως αποδεικνύεται και από την Εργογραφία, συμμετείχα στη συγγραφή *Κυριακοδρομίου*, το οποίο επιμελήθηκε αρχικά ο κυρός καθ. Σ. Αγουρίδης (ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ Γραπτά Κηρύγματα βιβλικών θεολόγων στα ευαγγελικά Αναγνώσματα ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ 2011 99-135. 473-489) αλλά και στο υπό έκδοση Εορτοδρόμιο του ιδίου εκδοτικού οίκου που επιμελείται ο Σ. Ζουμπουλάκης. Συμμετέχω ενεργά σε πρωτοβουλίες Ενοριών (όπως του Αγ. Παντελεήμονα Γλυφάδας, Αγ. Φιλίππου Βλασαρούς <http://stavrodromi.com/>) ή Ανοικτών Πανεπιστημίων (όπως αυτό του Δήμου Ασπροπύργου) που σχετίζονται με το κήρυγμα και τον υπομνηματισμό βιβλικών περικοπών.

Διοικητικά έχω αναλάβει στο Τμήμα που υπηρετώ τις εξής αρμοδιότητες:

1. Το Σεπτέμβριο 2010 ορίστηκα **(α)** Υπεύθυνος Σύμβουλος των Φοιτητών, **(β)** Υπεύθυνος για τους φοιτητές ΑΜΕΑ και **(γ)** Υπεύθυνος για την «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών-Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας του ΕΚΠΑ» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2010-2012. Το 2012 ορίστηκα υπεύθυνος και του δεύτερου αντιστοίχου Προγράμματος ενώ εγκρίθηκε και τρίτο για τη διετία 2013-2015 με τη συμμετοχή πλέον 70 φοιτητών.
2. Συνέταξα το **Παράρτημα Διπλώματος (DIPLOMA SUPPLEMENT)** στα Ελληνικά και στα Αγγλικά αντιστοιχίζοντας τα μαθήματα με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) τόσο για τον προπτυχιακό όσο και τον μεταπτυχιακό κύκλο του Τμήματος το οποίο εγκρίθηκε από τη ΓΣ. του Τμήματος και τέθηκε σε ισχύ.
3. Συνεπιμελήθηκα τον **Οδηγό Σπουδών του Τμήματος** που υπηρετώ για το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.

4. Είμαι Μέλος ΟΜΕΑ για την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας.
5. Είμαι μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής του Τμήματος όπου διακονώ από το 2011.
6. Το 2012 ορίστηκα να συντάξω με τη συνάδελφο Δ. Μιχάλαγα το Καταστατικό του Συλλόγου Διδακτικού Προσωπικού της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ και εξελέγη Γραμματέας.
7. Από το 2013 είμαι Διευθυντής του Τομέα ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΒΥΖ. ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ Θ'ΑΙ. - ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ
8. Συμμετέχω σε επιτροπές οικονομικής διαχείρισης του Τμήματος

Το βιογραφικό καθώς επίσης και η εργογραφία μου στην ελληνική, αγγλική και γερμανική καταχωρούνται επίσης στο <http://www.soctheol.uoa.gr/sotdespo.html>. Παρεμβάσεις μου σχετικά με σύγχρονα θέματα μπορεί να αναζητήσει κανείς στην ιστοσελίδα www.parembasis.gr/0000/syggr_frames_00.htm.

Β. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ (2001-2004)

ΒΙΒΛΙΑ

---

1. Η Επουράνιος Λατρεία στα κεφ. 4-5 της Αποκαλύψεως του Ιωάννη, Διδ. Διατριβή, Wiesbaden 2000 (σσ.262).
2. Η Μεταμόρφωση στο κατά Μάρκον Ευαγγέλιο και τις Επιστολές του Παύλου, Wiesbaden 2000 (σσ.165).
3. Rahmenpläne für das Fach Griechisch-Orthodoxe Religionslehre (Klassen 5-13) Hessisches Kultusministerium 2001 (σσ.30).
4. *Ο Ιησούς ως Χριστός και η Πολιτική Εξουσία στους Συνοπτικούς Ευαγγελιστές*, Αθήνα: Αθως 2006, σσ. 450.

ΑΡΘΡΑ

---

7. Το Σύμβολο του Πυρός στο Λκ. 12, 49-50 και σε ολόκληρη την Ενότητα του «Οδοιπορικού του Ιησού προς το Πάθος», *ΕΕΘΣΠΑ* 36 (2001) 853-868.
8. Η Αρχέγονη Χριστολογία *ΕΕΘΣΠΘ* 12 (2002) 79-91. Τιμητικό Αφιέρωμα στον Ομότιμο Καθηγητή Νικ. Ματσούκα.
9. Ο Βιασμός της Βασιλείας στο Μτ. 11, 12-13. *ΕΕΘΣΠΑ* 37 (2002) 657-671. Τιμητικό Αφιέρωμα στον Αρχιεπίσκοπον Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ. Αναστάσιον.
10. Ο Ιησούς και το 'ισχυρό' νόμισμα, *Τιμητικό αφιέρωμα στον καθηγ. Σάββα Αγουρίδη ΔΒΜ* 21-22 (2002-2003) 83-116.
11. Η Πορεία προς Εμμαούς, *Ειρμός (Ετήσια Επιστημονική Επετηρίδα Αποστολικής Διακονίας)* 1 (2004) 513-535.
12. Οι Μεταφράσεις της Αγίας Γραφής και η χρήση τους στη Λατρεία. Πρακτικά Ε' Πανελληνίου Λειτουργικού Συμποσίου Στελεχών Ιερών Μητροπόλεων «*Ιερουργείν το Ευαγγέλιον*», *Η Αγία Γραφή στην Ορθόδοξη Λατρεία*, 2-5 Νοεμβρίου 2003 Ιερών Προσκύνημα Αγίου Ιωάννου του Ρώσου (Ν. Προκόπιον Ευβοίας), Αθήνα: Εκδόσεις Επικοινωνιακής και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2004, 135-157.
13. Το Μυστήριο του Σταυρού προ Χριστού, *ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ* 17 (2005) 124-132.
14. Τα Ευαγγέλια ως Λειτουργικά Ακροάματα, Τιμητικό Αφιέρωμα στον Ομότιμο Καθηγητή Ι. Φουντούλη (υπό έκδοση), Θεσσαλονίκη 2005.
15. Η Θέση της Ενότητας Μκ.8,22-10,52 στη δομή του κατά Μάρκον Ευαγγελίου και το 'Παιδίον' ως μοτίβο και πρότυπο σε Αυτήν, *Αγία Γραφή και Σύγχρονος Άνθρωπος*, Τιμητικός τόμος στον Καθηγητή Ι. Καραβιδόπουλο, Θεσσαλονίκη: Πουρναρά 2005, 115-136.
16. Η Χριστολογία των Ποιμαντικών Επιστολών. *Εισηγήσεις ΙΑ' Συνάξεως Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων, Η Πνευματική Παρακαταθήκη του Απ. Παύλου. Οι Ποιμαντικές Επιστολές*, Λευκάδα 25-28 Σεπτεμβρίου 2003, Θεσσαλονίκη 2004, 131-150.
17. Το ταξίδι του Παύλου στη Ρώμη και το Ναυάγιο στη Μελίτη. *Διακονία, Λειτουργία, Χάρισμα (Γ. Γαλάνης... Σ. Δεσπότης)*. Τιμητικό αφιέρωμα στον καθηγ. Γ. Γαλίτη, Λεβαδεία: Εν Πλώ 2006 189-201.
18. Η Εικόνα του Ιησού στον Κινηματογράφο, *Δελτίο Βιβλικών Μελετών* 33 (2006) 185-207.

ΒΙΒΛΙΑ

1. *Η Αποκάλυψη του Ιωάννη. Ερμηνευτική Προσέγγιση στο Βιβλίο της Προφητείας*. Τόμ. Α', Αθήνα: Άθως 2005 σσ. 243.
2. *Η Αποκάλυψη του Ιωάννη. Το Βιβλίο της Προφητείας. Λειτουργική και Συγχρονική Ερμηνευτική Προσέγγιση*, Τόμ. Β', Αθήνα: Άθως 2007 σσ. 374.
3. *Ο Κώδικας των Ευαγγελίων. Εισαγωγή στα Συνοπτικά Ευαγγέλια και Πρακτική Μέθοδος Ερμηνείας τους*, Αθήνα: Άθως 2007 σσ. 489.
4. *Ο απ. Παύλος στην Αθήνα. Συγχρονική Ερμηνεία του Πρ. 17*, Αθήνα: Άθως 2009.
5. *Ανθρώπινο Πρόσωπο και Ήθος στην Καινή Διαθήκη. Η Κ.Δ. στον 21^ο αι. Τόμ. Β', Βιβλικές Μελέτες στη Βιβλική Ηθική*, Αθήνα: Άθως 2008.

ΑΡΘΡΑ

7. Ελληνική Φιλοσοφική Ηθική και Ηθική του Πρωτοχριστιανισμού, *Διαχρονικές Συνιστώσες της Θεολογίας στην Ορθοδοξία*. [ΟΡΘ 60] Τόμος Γ' ΠΑΤΡΑ: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ 2009 155-275.
8. Λκ. 16, 16-18: Νόμος και Ευαγγέλιο. *ΕΕΘΣΠΑ ΜΒ* (2007) 425-435.
9. 144.000 «Ευνούχου» - Παρθένου: Βία και Γάμος στο *Ματθαίο* και στην *Αποκάλυψη του Ιωάννη*. *Αγία Γραφή και Αρχαίος Κόσμος. Τιμητικό αφιέρωμα στον Ομότιμο καθηγητή Ιωάννη Λ. Γαλάνη, Π. Βασιλειάδης κ.ά. (επιμ.)*, Θεσσαλονίκη: Πουρναράς 2010, 75-98.
10. Η Κλήση των Μαθητών και η Συνάντηση των Ελλήνων στο *Κατά Ιωάννη*. *Στα Βήματα του Αποστόλου Βαρνάβα. Χαριστήριο τόμος προς τιμήν του Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομου Β' για τα τριάντα χρόνια αρχιερατικής του διακονίας* (επιμ.: Σ. Φωτίου) Λευκωσία 2008, 197-211.
11. Χριστιανισμός και Πολιτική εξουσία: Η Ερμηνεία του Ρωμ. 13, 1-7 από τον ιερό Χρυσόστομο. *Χρυσοστομικό Συμπόσιο. Η Προσωπικότητα και η Θεολογία Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου*, Αθήνα: Αποστολική Διακονία 2007, 427-451.
12. Παύλος και Αθλητισμός στο Α' Κορ. 9, 24-27 και Φιλ. 3, 12-15, *Αλεξανδρινός Αμητός. Αφιέρωμα στη Μνήμη του Ι. Χατζηφώτη, Μ.Γ. Βαρβούνης – Π. Τζουμέρκας* (επιμ.), Αλεξάνδρεια: Έκδοση Πατριαρχικής Βιβλιοθήκης του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας 2008, 131-144.
13. Β' Κορ. 3, 18: Το ήμεις ως κλείδα κατανόησης του «κατοπτριζόμενοι» και «μεταμορφούμεθα», *Πρακτικά Α' Παγκόσμιου Συνεδρίου «Απ. Παύλος και Κόρινθος»*, (επιμ. Σ. Δεσπότης...) Κόρινθος 2009, 505-527.
14. Ο Λουκάς ως Ιστορικός και Ευαγγελιστής. *Σύναξη 107* (2008) 4-16
15. Το ταξίδι του Παύλου στη Ρώμη μέσω της Κρήτης και το ναυάγιο στη Μελίτη, *Απόστολος Τίτος Επίσημο Δελτίο της Εκκλησίας της Κρήτης Γ' 10* (2008) 199-225.

ΒΙΒΛΙΑ

---

1. Η ιεραποστολική Περιοδεία του Παύλου στον Ελλαδικό χώρο (Μακεδονία-Αχαΐα - Ασία. Αθήνα: Ουρανός 2010 σσ. 367.
2. Υπόμνημα στην Α΄ Τιμόθεον. Ο Χριστιανισμός και η «σιωπηλή» Εξακτίνωση σσ 500 (υπό έκδοση).
3. Παύλειες Μελέτες (υπό έκδοση).
4. Δοκίμια στο Κατά Ιωάννη (υπό έκδοση).

ΑΡΘΡΑ

---

1. Φωνή βοώντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν (Ἠσ. 40, 1-3): «Εναλλακτική» σύλληψη του «ευαγγελίου» των Ευαγγελίων στη σχολική τάξη, *Σύναξη* 113 (2010) 40-53.
2. Ἐρχεσθε καὶ ὄψεσθε (Ιω. 1, 35-39): Οι πρώτοι Λόγοι του Ιησού στο Κατά Ιωάννη και η Δημιουργία του κύκλου των μαθητών, *Θεολογία* 81 (2010) 45-64.
3. Οι Προϋποθέσεις της ερμηνευτικής Τέχνης του Ωριγένη. *Πορεία Μαρτυρίας. Αφιερωματικός Τόμος στη Μνήμη του Μακαριστού Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Κυρού Πέτρου του Ζ΄*. Σεβ. Γέρων Διονύσιος, Χρ. Βούλγαρης.. (επιμ.) Αθήνα 2010 151-173.
4. Η λειτουργικότητα του προοιμιακού Ὑμνου του Κατά Ιωάννη, *Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία»* 1 (2011) 101-130.
5. Ἡ ἀφήγηση τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ στοῦ κατά Μάρκον Εὐαγγέλιο (9,1-13) *Πνευματική Διακονία Περιοδική Ἐκδοση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας Ἀμμοχώστου* 11 (2011) 14-17.
6. Βιβλικοί Συνειρμοί της περικοπής του Γάμου της Κανά (2, 1-11) *ΕΕΘΣΠΑ* 36 (2011) 319-342.
- 7 Αναψηλάφηση του ὄρου *Εκκλησία* και της σημασίας αυτής στα δύο αρχαιότερα Κείμενα του Χριστιανισμού (Α΄ Θεσ. και Α΄ Κορ.) *Ενατενίσεις*, 14 (2010) 54-61.
8. Η αφήγηση της επίσκεψης του Παύλου στους Φιλίππους (16, 11-40) *Διεθνές Συνέδριο Μάιος 2011*(υπό έκδοση)
9. Ο σκοπός Συγγραφής και η ρητορική Στρατηγική της *Προς Εφεσίους*. *Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία»* 2 (2012) 151-200.
10. Αίρεση και Ανθρωπογεωγραφία: Το «παράδειγμα» των Κολοσσών. *Θεολογία* 83 (2012) 173-195.
11. *Προς Φιλήμονα*: Μια θεραπευτική και ποιμαντική ανάγνωση. *Ενατενίσεις* 15 (2012) 57-71/ 16 (2012) 71-78.
12. Μια Ανάγνωση της Περικοπής του μισητού «φιλάνθρωπου αλλοδαπού» (Λκ. 10, 25-37) στη Συνάφειά της. *ΔΒΜ* 38 (2010) 126-134.
13. Τὸ ἐκ πίστεως εἰς πίστιν στοῦ Ρωμ. 1, 17. *ΕΕΘΣΠΑ* 45 (2010) 237-265.
14. Το Ιω. 2-4 και το μοτίβο της γαμήλιας εμπειρίας του Πάσχα. Εισηγήσεις IB΄ Συνάξεως Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων, *Το Κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο*, Σέρρες 25-28 Σεπτεμβρίου 2010 (υπό έκδοση).
15. Το θέμα και ο τίτλος της Αρχιερατικής Προσευχής (Ιω. 17). Τιμητικός τόμος για τη συμπλήρωση δεκαετούς διακονίας του Μητροπολίτη Σύρου κ.κ. Δωροθέου (υπό έκδοση).
16. Ο Λόγος τους Θεού ως μάχαιρα και η Ελπίδα ως άγκυρα στην *Προς Εβραίους Επιστολή*. (υπό έκδοση: *ΔΒΜ*).
17. Παύλος: Βίος και Θεολογία. Μια κριτική Παρουσίαση του έργου του M. Wolter, *Paulus. Ein Grundriss seiner Theologie*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 2011. *Σύναξη* 125 (2012) 71-90
18. Ο Παύλος ως τροφός-μάννα των Θεσσαλονικέων (Α΄ Θεσ. 2, 7β-8). *Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία»* 2 (2012) (υπό έκδοση).

19. Χριστιανικό έθος και ήθος επί τη βάσει των ποιμαντικών επιστολών και ειδικότερα της αναφοράς στη στάση της γυναίκας στο 1 Τιμ 2, 9-15. *Η επιστροφή της Ηθικής* (επιμ. Σ. Ζουμπουλάκης), Αθήνα: Άρτος Ζωής 2013 98-147.
20. Η Μαριάμ της Κ. Δ. και η Θεοτόκος της Υμνολογίας (υπό έκδοση *Ενατενίσεις*).
21. Η έννοια του όρου *πολίτευμα* στο Φιλ. 3, 20-21 (υπό έκδοση: *Θεολογία*).
22. Ο Εκκεντημένος Μεσσίας και η Θυσία υπέρ ημών (υπό έκδοση: Τιμητικός τόμος για τον ομοτ. Καθηγ. Γ. Πατρώνου).
23. Η παραβολή του Αρίστου-Δείπνου (Λουκά 14,16-24 Ματθαίος 22, 1-14). Παιδαγωγική και Ποιμαντική αξιοποίηση μιας παραβολής (υπό έκδοση: *ΔΒΜ*).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

---

1. Das Evangelium als Hörgeschehen, *Orthodoxes Forum* 20 (2006) 181-193.
2. The Way to Emmaus (Lk. 24, 13-32) *Orthodoxes Forum* 22 (2008) 169-180.
3. *Panagopoulos, Johannes: Artikel Orthodoxe Kirchen / Theologie*, in: Neues Handbuch Theologischer Grundbegriffe. Neuausgabe 2005, hg.v. Peter Eicher. 4 Bände, München 2005. Κατά την καινούργια έκδοση του Λεξικού επιμελήθηκα την ενημέρωση της Βιβλιογραφίας σχετικά με την Ορθοδοξία.
4. Die Seefahrtperikope (Apostelgeschichte 27,1-28,10), *Orthodoxes Forum* 24:2 (2010) 153-160.
5. Am Anfang war die Hochzeit: Jesus erstes Zeichen im Johannesevangelium". Die biblischen Assoziationen der Hochzeit in Kana (Joh. 2:1-12) *Orthodoxes Forum* 26 (2012) 7-25.
6. The Intimacy of Paul to the Thessalonians in 1Thess. 2: 7b-12 (Υπό έκδοση).
7. The ΒΙΑΣΜΟΣ of the Kingdom of Heaven in Mt. 11, 12 (Υπό έκδοση).
8. Die himmlische Liturgie (Apk. 4-5) in ihrem Kontext und die Interaktion mit der irdischen Liturgie "Poetik und Intertextualität in der Apokalypse / Poetics and Intertextuality in the Book of Revelation" (WUNT I; Mohr Siebeck; ed. by Tobias Nicklas, Stefan Alkier & Thomas Hieke). (Υπό έκδοση).
9. „Kommt und seht!“ Ἐρχεσθε καὶ ὄψεσθε (Joh 1,35-39): Die ersten Worte Jesu im Johannesevangelium und die Formierung seines Jünger-Kreises (Ανέκδοτο)
10. Die Einheit Joh 2-4 und das Motiv der hochzeitlichen Erfahrung des Paschafestes (Ανέκδοτο)

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

---

1. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ. Α΄ Μέρος Από τη Βάπτιση στον Ιορδάνη έως τη Μεταμόρφωση*, Αθήνα: Ψυχογιός 2007, σσ. 350. <http://www.psichogios.gr/site/Books/show?cid=22387>
2. Michael Wolter, Η Αμαρτία σύμφωνα με την Κ.Δ. (Sünde nach dem Neuen Testament), *ΔΒΜ* 38 (2010) 65-81.
3. Γιοακίμ Γνίλκα, *Η Βίβλος και τὸ Κοράνι* [=Joachim Gnllka, *Bibel und Koran : was sie verbindet, was sie trennt*, Freiburg im Breisgau [u.a.] : Herder, 2007], Αθήνα: Ψυχογιός 2009.
4. Γιοακίμ Γνίλκα, *Οι „Ναζαρηνοὶ“ καὶ τὸ Κοράνι* [= Joachim Gnllka, *Die Nazarener und der Koran: eine Spurensuche*, Freiburg im Breisgau; Basel; Wien: Herder, 2007], Αθήνα: Ψυχογιός 2009. <http://www.psichogios.gr/site/Books/show?cid=22597>
5. Shimon Gibson, *Οι τελευταίες ημέρες του Ιησού με βάση τα αρχαιολογικά Ευρήματα*, Μτφρ. Σ. Δεσπότη, Αθήνα: Ουρανός 2010 <http://www.psichogios.gr/site/Books/show?cid=1000233>.
6. Michael Wolter, Η Ηθική του Παύλου ως εφαρμοσμένη Εκκλησιολογία, (επιμέλεια μετάφρασης) υπό έκδοση ΔΒΜ.
7. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ. Β΄ Μέρος: Από την Είσοδο στην Ιερουσαλήμ μέχρι και την Ανάσταση*, Αθήνα: Ψυχογιός 2012, σσ. 296.

8. Επιμ. Μτφρ. (σε συνεργασία με Α. Ακρίδα) Erik Waaler, *Ο όρος "Ναζωραῖος" ως μεσσιανικός τίτλος στο Μτ. 2, 23 και η «ετυμολόγησή» του.*
9. Επιμ. Μτφρ. Erik Waaler (σε συνεργασία με Α. Ακρίδα), *Η επίδραση της χρήσης του Σεμά από τον Παύλο στο Α΄ Κορ. 8, 6 στη διαμόρφωση ταυτότητας των Χριστιανών της Κορίνθου.* Υπό έκδοση στο ΔΒΜ.
10. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ. Πρόλογος. Οι αφηγήσεις αναφορικά με την παιδική ηλικία του Ιησού.* Αθήνα: Ψυχογιός 2013 (σε συνεργασία με την Ι. Γρηγοράκη).

ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΤΟΜΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ

1. *Διακονία, Λειτουργία, Χάρισμα Τιμητικό αφιέρωμα στον καθηγ. Γ. Γαλίτη, Λεβαδεία: Εν Πλώ 2006* (σε συνεργασία με τον Χρ. Καρακόλη κ.ά.).
2. *ΔΕΛΤΙΟ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ 35* (2007). Αφιέρωμα: *Ιησούς Χριστός και Σύγχρονες Ερμηνευτικές Μέθοδοι.*
3. *Απ. Παύλος και Κόρινθος. 1950 Έτη από την Αφιξή του.* Πρακτικά Α΄ Παγκόσμιου Συνέδριου, Κόρινθος 2007. Αθήνα: Ψυχογιός 2009 (σε συνεργασία με τους Χρ. Καρακόλη, Κ. Μπελέζο).
4. *Η Ορθοδοξία στον 21^ο αι.: Προοπτικές Συνάντησης Ανατολής και Δύσης.* ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, Πάτρα 2008.
5. *ΔΕΛΤΙΟ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ 37* (2009). Αφιέρωμα: *Απόστολος Παύλος* (σε συνεργασία με τον Χρ. Καρακόλη).
6. Συμμετέχω στην επιστημονική-συντακτική Επιτροπή της *ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ»* την οποία εκδίδει το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ-ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.
7. Συμμετέχω στην επιστημονική-συντακτική Επιτροπή του Περιοδικού *Θεολογία*.

ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΜΕ ΣΥΝΤΟΜΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ) ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΗΣ Κ.Δ.

1. Κατά Ιωάννη
2. Α΄ Καθολική Ιωάννη
3. Β΄ Καθολική Ιωάννη
4. Γ΄ Καθολική Ιωάννη
5. Α΄-Β΄ Θεσσαλονικείς
6. Προς Εβραίους

ΛΗΜΜΑΤΑ Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια (ΜΟΧΕ).

1. ΑΓΓΕΛΟΙ
2. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ
3. ΑΒΒΑΔΩΝ-ΑΠΟΛΛΥΩΝ
4. ΑΣΠΑΣΜΟΣ
5. ΑΣΩΜΑΤΟΙ
6. ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ
7. ΔΥΝΑΜΕΙΣ Τάξεις του επουράνιου κόσμου
8. ΕΜΜΑΟΙ
9. ΕΠΙΝΙΚΙΟΣ (ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ) Ησαΐας-Αποκ.
10. ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
11. ΕΠΙΣΤΑΤΗΣ
12. ΕΡΜΗΣ
13. ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ

14. ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ-εποχή Ιησού
15. ΙΟΥΔΑΣ
16. ΛΟΥΚΑΣ
17. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
18. ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ
19. ΝΙΚΟΛΑΙΤΕΣ
20. ΣΠΑΡΤΗ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟ ΠΟΥ ΕΠΙΜΕΛΕΙΤΑΙ Ο ΑΡΤΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

1. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ (Μτ. 1, 1-52)
2. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΗ (Μτ. 2, 13-23)
3. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ 15, 21-28)
4. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΤΑΛΑΝΤΩΝ 25, 14-30)
5. ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΛΟΥΚΑ (12, 16-21)
6. ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΛΟΥΚΑ (13, 10-17)
7. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (14, 16-24)
8. Εισόδια της Θεοτόκου, 21η Νοεμβρίου (Λκ. 10, 38-42. 11, 27-28)
9. Περιτομή του Κυρίου, 1η Ιανουαρίου (Λκ. 2, 20-21. 40-52)
10. Σύναξη Ιωάννου Βαπτιστού, 7η Ιανουαρίου (Ιω. 1, 29-34)
11. Των Τριών Ιεραρχών, 30ή Ιανουαρίου (Μτ. 5, 14-19)
12. Γενέθλιο Τιμίου Προδρόμου, 24 Ιουνίου (Λκ 1,1-25. 57-68. 76. 80)

ΑΡΘΡΑ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

1. Ο Καινός Αιώνας του Ιησού Χριστού και η Νέα Τάξη Πραγμάτων. *Orthodoxe Gegenwart* 10 (1999) 15-20.
  2. Το μάθημα των Ορθοδόξων Θρησκευτικών στο κέντρο της Ευρώπης, *ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ* 60 (2001), 3-4.
  3. Το Μάθημα των Ορθοδόξων Θρησκευτικών στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου *ΚΟΙΝΩΝΙΑ* 15 (2000) 15-30.
  4. Χριστιανισμός Ανατολής και Χριστιανισμός της Δύσης: Από το Σχίσμα στην Ενότητα. *Προοπτικές Συνάντησης Ανατολής και Δύσης*. Τόμος Γ' (Σ. Δεσπότης επιμ.) Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο 2009 69-120.
  5. Γυναίκα και Γάμος στην Αγία Γραφή, *Ενατενίσεις*, Περιοδική Έκδοση της Ιεράς Μητροπόλεως Κύκκου και Τηλλυρίας, 10 (2010) 57-71.
  6. «Θεός αν είσαι ... γιατί δεν μας λυπάσαι;» Πόλεμος και Ειρήνη στην Α.Γ., *Ενατενίσεις*, 11 (2010) 74-81.
  7. Η ΠΡΟ(Σ)ΚΛΗΣΗ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ Νέος Ιμβριακός Παλμός 5 (2012) 1
-

1. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ Α΄ Μέρος Από τη Βάπτιση στον Ιορδάνη έως τη Μεταμόρφωση* Αθήνα: Ψυχογιός 2007, σσ. 350. ΔΒΜ 34 (2006) 278-282.
2. Yizhar Hirschfeld, *Qumran. Die ganze Wahrheit. Die Funde der Archäologie- neu bewertet*, Gütersloh: Gütersloher Verlaghaus 2006. σσ. 384. ΔΒΜ 35 (2007) 132-138.
3. Κ. Νικολακοπούλου, *Ερμηνευτικά Μελετήματα από Ρητορικής και Υμνολογικής Επόψεως*, Θεσσαλονίκη: Πουρναρά 2005. *Σύναξη* 106 (2008) 101-103.
4. Despoina M. Kalogeraki, *The Concept of Sinlessness and Sinfulness in the first Letter of John: With reference to the paradox encountered in 1:6-10/3:6-10*, Thessaloniki: ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΛΠΙΣ 2007. *Σύναξη* 108 (2009) 103-106.
5. Joachim Gnllka, *Die Nazarener und der Koran. Eine Spurensuche*, Freiburg-Basel-Wien: Herder 2007. - *Bibel und Koran. Was sie verbindet, was sie trennt*, Freiburg-Basel-Wien: Herder 2007. ΔΒΜ 36 (2008) Υπό Έκδοση.
6. Wolfgang Klausnitzer, *Jesus und Muhammad. Ihr Leben. Ihre Botschaft. Eine Gegenüberstellung*, Freiburg-Basel-Wien: Herder 2007. ΔΒΜ Υπό Έκδοση.
7. Ulrich Berges, *Das Buch Jesaja. Komposition und Endgestalt*, (HBS 16) Freiburg-Basel-Wien: Herder 1998. ΔΒΜ Υπό Έκδοση.
8. Π.Κ. Βλαχάκος, *Το Συντακτικό της Καινής Διαθήκης*, Θεσσαλονίκη: Σταμούλη 2007, σσ. 388. ΔΒΜ 37 (2009) 140-1.
9. Hans Küng, *Ist die Kirche noch zu retten? (Μπορεί η Εκκλησία ακόμη να σωθεί;)* München-Zürich: Piper 2011, *Σύναξη* 118 (2011) 124-125. *Σύναξη* 119 (2011) 116-7.
10. Σ. Αγουριδής, *Η επί του όρους Ομιλία του Ιησού, Εισαγωγικά-Σύντομο Υπόμνημα*, Αθήνα: Άρτος Ζωής 2010. *Σύναξη* 119 (2011) 107-111.
11. FRÜHCHRISTENTUM UND KULTUR (Πρωτοχριστιανισμός και Πολιτισμός), Herausgegeben von Ferdinand R. Prostmeier, Freiburg-Basel-Wien: Herder 2007. ΔΒΜ 37 (2009) 141-6.
12. Hans Küng, *Η Αρχή των πραγμάτων. Φυσικές Επιστήμες και Θρησκεία*. Μτφρ. Ευάγγελος Θεοδώρου. Αθήνα: Ουρανός 2009 σ.σ. 433 ΔΒΜ 37 (2009) 146-8.
13. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ. Βιβλίο 2. Από την Είσοδο στην Ιερουσαλήμ μέχρι και την Ανάσταση*. Μτφρ. Σ.Σ. Δεσπότης. Αθήνα: Ψυχογιός 2012, σσ. 295. ΔΒΜ 38 (2010) 108-116.
14. Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄, *Ιησούς από Ναζαρέτ. Πρόλογος. Οι αφηγήσεις αναφορικά με την παιδική ηλικία του Ιησού*. Αθήνα: Ψυχογιός 2013.
15. Jörg Frey, James A. Kelhoffer, Franz Tóth (Hgg.), *Die Johannesapokalypse, Kontexte-Konzepte – Rezeption, Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 287*, Mohr Siebeck: Tübingen 2012 *Orthodoxes Forum* 27 (2013) 95-98.
16. Sven van Meegen, Josef Wehrle (Hgg.), *Macht und Ohnmacht in der Bibel, Prof. P. Dr. Otto Wahl SDB zu Ehren*, Berlin: Lit 2012 *Orthodoxes Forum* 27 (2013) 99.
17. Ζ. Τερλιμπάκου, «*καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν [...]*». *Οι ευαγγελικές Διηγήσεις του πολλαπλασιασμού των άρτων*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα 2010. Υπό έκδοση (Σύναξη).
18. Friedrich Wilhelm Horn (Hg.) / Michael Wolter (Hg.), *Studien zur Johannesoffenbarung und ihrer Auslegung Festschrift für Otto Böcher zum 70. Geburtstag*. Neukirchener Verlag 2005. Υπό έκδοση (ΔΒΜ).
19. Reza Aslan, *Zealot: The Life and Times of Jesus of Nazareth*, Random House 2013.
20. Alois Prinz, *Jesus von Nazaret*, Gabriel Verlag 2013. Υπό έκδοση (ΔΒΜ).
21. Colm Tóibín, *The Testament of Mary*, Viking 2012. Υπό έκδοση (ΔΒΜ).
22. Bill O'Reilly, Martin Dugard, *Killing Jesus: A History*. Kindle edition 2013. Υπό έκδοση (ΔΒΜ).